

Kávésok Lapja

XIII. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

16. szám.

Szerkesztőség:

Budapest, VIII. József-krt 38. I/5. Tel: 1-303-75

Felelős szerkesztő:

DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Rökk Sz. u. 31. Tel: 1-314-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Augusztus 20-ig befizetendő az általányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

Augusztus 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti, külön és rokkantellátási adó.

Szeptember 1-én és 2-án d. e. 10-2 között utólagos tanonciskolai beiratások.

Szeptember 4-én kezdődik a tanonciskola 1937-1938. tanéve.

Szeptember 5-ig megfizetendő a III. negyedévi üzletbér második részlete.

Szeptember 6-ig megfizetendő a nem általányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Szeptember 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai szeptember hiva forgalmi és fényüzési adójukat megfizetni.

Szeptember 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

A Pest-Budai Kávéházak 1535—1935. története minden kávésiparos büszkesége. — Ára a testület tagjai részére 24.— pengő.

A Magyar Kávésipari Évkönyv 1937. évi évfolyama. Tartalmazza a kávésiparost érdeklő összes rendeleteket. Ára 3.— pengő.

Mindkét könyv megszerezhető az ipartestület irodájában.

Amit sohasem intéznek el.

Amikor felelős tényezők, hatósági szervek, érdekvépviseletek idegenforgalmunk fejlődéséről és eredményeiről nyilatkoznak, amikor a főváros közönségének élmezési szempontjából való jó kiszolgálását elismerik, ez elismerésből mindig jut egy-két meleg szó a magyar vendéglátóipar különböző ágazatainak.

Büszkék vagyunk szállodáinkra, vendéglőinkre és kávéházainkra, amelyek minden külföldi példa ellenére sokkal többet és jobbat nyújtanak, mint amazok. Világszerte elismerik a magyar konyhá, ételek és italok kiváló minőségét vendéglőkben és kávéházakban egyaránt és nem győzik csodálni a szolgáltatások sokféle és változatos voltát, amelyet a pesti kávéház nyújt.

Merjük állítani, hogy a Budapestet járó idegenek meglepedéséhez és jó kiszolgálásához nem kis részben járul hozzá a pesti kávéház. Egyes üzletek díszes vendéglőkönyvei az elismerő szavak olyan sorozatát tartalmazzák, olyan személyiségek nyilatkozatait, amelyre büszkén hivatkozhatunk.

Tudják ezt a mi hatóságaink is és mégis, amikor arról van szó, hogy üzleti lehetőségeinket kibővítsük és vendégeinknek még többet, még teljesebbet nyújthassunk, siket fülekre találunk.

Mi mint gyakorló és gyakorlati emberek, tudjuk nagyon jól, hogy az élet nem áll meg, új szokások, új igények fejlődnek, amelyek kielégítésre várnak. Ugy véljük, hogy a mai nap felfokozott terhei, nehéz versenyviszonyai közepette módot kell adni ez igények kiszolgálására és ezzel kapcsolatosan üzleti lehetőségeink felfokozására. Sajnos azt látjuk, hogy ezen a téren minden törekvésünk meddő marad és beadányaink sorai éveken át fekszenek elintézetlenül az intézkedésre hivatott hatóságok asztalain.

Szinte unalmas már felsorolni ezeket a kérdéseket egyenként, de mégis rá kell azokra mutatnunk, legalább is a magunk igazolására.

Valóságos tengeri kigyóvá vált a kávéházak zenélési zárórája meghosszabbításának kérdése. Szám-

54 év óta a főváros vezető tejüzeme a

Telefon: *1-462-65

KÖZPONTI TEJCSARNOK

Elsőrendű minőségű tej- és tejtermékek

300 fióküzlet, 1000-nél több árusítóhely.

Kávéházak, szállodák, tejivók, kávémérések szállítója.

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 31.

Telefon: *1-462-65

talanszor rámutattunk arra, hogy az életviszonyok változása, az idegenforgalom érdekei ennek a kérdésnek új szabályozását és rendezését tették szükségessé. Amit e téren az évek folyamán sikerült elérnünk, a kivételes engedélymeghosszabbításokat nem becsüljük le, de ezek mindenkor jelentős terhet jelentenek, amiknek a behozatala kétes. Ha a zenélési záróra az egész vonalon egységesen meghosszabbíthatnák, a zenés üzletek forgalomemelkedése és az ezek után járó közterhek bőségesen rekompenzálnák a meghosszabbítások után elmaradó díjakat.

Itt vagyunk Szent István hetében, amikor bizonyos forgalomtöbbletre számíthatunk. Bár kérlemlenük a zenélési zárórameghosszabbítását, eddig intézkedés nem jött. De az eddigi tapasztalatok szerint, ha jön is egy ilyen rendelkezés, nem lesz benne köszönet, mert akkor azt a vendéglátóipar minden egyes ága megkapja, vendéglőtől kezdve, a koresmáig és kávémérésekig és így a közönség még jobban eloszlik, mint máskor.

Évek óta van ez a kérdés napirenden és minden sürgetés és utánjárás ellenére sem történik semmi.

Hasonló, évek óta vajdudó kérdés az u. n. jambórendelet, a kávéházi éneklés szabályozása. Úgy tudjuk, hogy az átdolgozott rendelet tervezete évek óta készen áll és annak letárgyalására az érdekeltségek meg fognák hivatni. De a meghívást hiába várjuk.

Beszéljünk a nyilvános helyiségekben való tánc kérdéséről, az u. n. leve engedélyekről, amelyek hovatovább aktualitásukat veszítik?

A beadványok, kérelmek évről évre beadatnak, kapunk néha egy-két jó szót, ígéretet és azután mindent ellep a feledés pora.

Amikor pedig a mérleg másik oldalán állandóan ott szerepel az évről évre jobban kimunkált teher-tételek hosszú sora, bizony jó lenne arra gondolni, hogy ezeket a reprezentáns és a láthatatlan importot szolgáló iparágakat — ezek között a magyar kávéipart — jó lenne egy kevésbé alátámasztani, megerősíteni, hogy feladatainak még fokozottabb mértékben meg tudjon felelni.

Mészáros Győző.

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

**1½ literes
zárt palackokban**

Kőbányai Polgári Serfözde
gyártmánya

Az adóreform különösen a Kft. alakulatokat ragadja meg

A pénzügyminiszter költségvetési expozéjában utalt arra, hogy az erősebb vállakra kívánja jobban elosztani az adóterhet. Ez a bejelentés a készülöben levő adóreformra vonatkozik s azóta is várja a gazdasági élet, hogy a kérdéstről bővebb tájékoztatást kapjon, ami azonban még mindig késik. Ily körülmények között bő tere nyílik a különböző találgatásoknak és a „benfentes”-ek folytonos sugdolódzásának.

A költségvetési vita során számos oldalról hangozott el a megállapítás, hogy nálunk a részvénytársasági alakulatok milyen kevés adót fizetnek. Ezzel szemben a gazdasági élet tényezői igazolják azt, hogy a magyar részvénytársaságok adója máris oly nagy, hogy azt emelni nem szabad a gazdasági élet elemi érdekeinek veszélyeztetése nélkül. Ezzel az általánosságban hangoztatott állásponttal szemben viszont a kiskereskedelem és a kisipar egyöntetűen állapíthatják meg, hogy az ő becslése alapján történő adózásuk fájdalmasan magas s ezzel szemben a részvénytársasági, valamint szövetkezeti alakulatok adója feltűnően csekély.

Azt látjuk ezekből a beállításokból, hogy az adóreformnak mindenképpen át kell hidalnia azt a nagy űrt, mely ma a becslés alapján és a becsatolt mérleg alapján való adóztatás terén mutatkozik.

Az adóreform azonban eléri a kft. alakulatokat is. Tudott dolog, hogy ezek veszteség esetén 2 ezrelékes adókules alapján adóznak, nyereség esetén pedig 10 százalékos társulati adót fizetnek. A gyakorlat azonban úgy alakította a dolgot, hogy a törzsbetevők a nyereséget mint saját részesedésüket kiveszik a vállalatból és így a legtöbb kft. alakulat veszteséges mérleget mutat, vagyis két ezrelékes kules alapján adózik. E jelenséget a pénzügyi hatóságok már huzamos ideje kísérik figyelemmel s általában az a felfogás alakult ki, hogy a törvényhozó akkor, amidőn a kft-nek a magyar gazdasági életben helyet biztosított, akart segíteni, de egyáltalában az, hogy gazdasági nyereségnek az adózás elől való elvonására rendszert honosítson meg.

Ugy látszik, hogy a kft. alakulatok körül adózás tekintetében sok minden nincs rendben, mert — amennyire persze hitelt lehet adni hivatalos tájékoztatás híján az ilyen sugdolódzásoknak — a terv az, hogy a kft. nyereségét mindenképpen adóztatás alá vonják, tehát még abban az esetben is, ha a nagyon praktizált előre kivétel történik meg. Az új adókules a jelenlegi 10 százalékkal szemben hirtelen 16—32 százalékgig terjedne s ez a nagyon széles skála különböző lehetőségeket ölel fel. Vagyis a kft. alakulatok adóreformja azon épülne fel, hogy a normális adózás alá vonást mindenképpen biztosítsa, viszont az elvonási kísérletek már automatikusan a magasabb kulcsot involválják s ezzel mintegy féket akarna adni az új adóreform abban az irányban, hogy az adózás elől való elvonások visszaáramoljanak. A reform a

kft. alakulatok veszteségének esetére is gondol s itt az eddigi 2 ezrelékes kulcs helyett új kulcsot állapította meg.

A gazdasági élet mindenesetre várja, hogy ebben a nagyhorderejű kérdésben mielőbb megnyugtató tájékoztatást kapjon. Amióta ezek a kombinációk felmerülnek, az is észrevehető, hogy a kft alakulatok létrehozásában bizonyos stagnáció következett be, ami nem szolgálja a gazdasági élet vállalkozási kedvét s már ezért is szükséges lenne megnyugtató nyilatkozatokra, illetve a tervezeteknek ismertetésére.

Döntvények és ítéletek társadalombiztosítási ügyekben

Közöljük a bíróságok, stb. különféle társadalombiztosítási döntvényeit és határozatait, melyek több irányban szolgálnak tájékoztatásul olvasóinknak.

Segéd munkások, akik esetenként a munkavállalók munkájának elvégzésénél a munkaadó tudtával és hozzájárulásával segítettek, biztosításra kötelezettek abban az esetben is, ha a kisegítő munkát a munkavállalók családtagjai látják el. Az 1927:XXI. tc. 3. §-a értelmében ugyanis az átmeneti, az ideiglenes vagy kisegítő munkaviszony is biztosításra kötelezett. A törvénynek a segítő családtagokra vonatkozó rendelkezései csak a munkaadó családtagjaira vonatkozhatnak, de nem alkalmazhatók arra az esetre, amikor a családfő és a családtag nem egymással, hanem mindketten harmadik személlyel állanak munkaviszonyban. (60.952—1935.)

Szaktanácsadók biztosítására kötelezettek abban az esetben is, ha a munkaadó szempontjából korlátozva nincsenek. (60.992—1934.)

Tanoncszerződés kötése nélkül alkalmazott családtag biztosításra kötelezett, ha a tanoncszerződés hiánya — ha az a munkaadó mulasztásának következménye — nem zárja ki a 6500—1935. M. E. sz. rendelet 4. §-ának (3) bekezdésén alapuló biztosítási kötelezettséget. (13—9574—1936.)

Férj nem lehet feleségének biztosításra kötelezett alkalmazottja, mert a házastársaknak közösen végzett kereső foglalkozása egymás irányában munkaviszonynak nem minősíthető. (60.201—1934. stb.)

Gazdasági épületek építésénél foglalkoztatott munkavállalók, — akik kifejezetten az építkezéshez alkalmaztattak — biztosításra kötelezettek. 13—631—1936. szám.)

Háztartási alkalmazott abban az esetben is biztosításra kötelezett, ha munkájáért csak természetbeni lakásban részesül, de rendszeresen, munkaerejét túlnyomórésztben igénybevevő szolgálatot teljesít. (601.490—1833.)

Háztartási alkalmazott nem mentesül a biztosítási kötelezettség alól, ha a munkaadó háztartásával kapcsolatban álló gazdaságban (veteményes kert, állatok etetése) is dolgozik. (603.688—1933. és 60.5525—1934.)

Iparigazolvánnyal rendelkező személy biztosításra kötelezetté válik, ha valamely munkaadó műhelyében darabszám szerinti díjazás fejében dolgozik. (603.446—1933. sz.)

Kegyelemből eltartott személy, ki munkaszolgálat teljesítésére képtelen, biztosítási kötelezettség alá nem vonható. (13—2664—1933. sz.)

Közkereseti társaság beltagjának fia, ha a cég alkalmazásába lép, az általános törvényi rendelkezések alapján biztosításra kötelezetté válik. Biztosítási kötelezettségét nem lehet a 6500—1935. M. E. sz. rendelet 4. §-ában foglalt, a segítő családtagra vonatkozó rendelkezések alapján elbírálni, mert a munkaadó nem az atya, hanem a cég, mint kereskedelmi társaság. (13—1133—1936. sz.)

Közvetve, valamely alkalmazottól a munkaadó tudtával és hozzájárulásával elfogadott és javadalmozott munkavállaló munkaadójának azt az üzemtulajdonost kell tekinteni, akinek helyiségében és akinek részére a munkát végzi. (60.221—1934. sz.)

Jutalékos üzletvezető nem önálló vállalkozó, hanem biztosításra kötelezett munkavállaló abban az esetben is, ha jutalékából a helyiségbér, fűtés és világítás költségeinek fedezését vállalja. 13—4157—1935.)

Károkozásból származó tartozás ledolgozása végett történt alkalmaztatás is biztosításra kötelezett munkaviszonynak minősül. Ebben az esetben a javadalmozásba a szolgálat teljesítésével letörlesztettnek minősített kárösszeget is be kell számítani. (603.231—1933. sz. és 6071—1934. sz.)

Még csak mérni sem kell!

Minden kávéhoz mindig valódi
:Franck: kávépótlékot adjon!
Jelentős jövedelmet biztosít
magának!

Mikor évülnek el a köztartozások?

A közzadók módjára behajtandó összes követelések kivetési joga, amennyiben illető szolgáltatásról szóló törvény a kivetés elévülésének jogát külön nem szabályozza, elévül, ha azt nem vetik ki, illetőleg nem érvényesítik öt év alatt, annak a naptári évnek utolsó napjától számítva, amelyben a követelési jog beállott, illetőleg az államkincstárnak tudomására jutott, hogy az illető közzadót kivetheti.

A behajtási jog elévül, ha a tartozást a fizetési meghagyás, illetőleg határozat kézbesítésétől, illetőleg azokban az esetekben, amidőn a fizetési meghagyás nem kézbesítetik, a kivetett összeg előírásától, birtokon kívüli fellebbezés esetén pedig a tartozás jogerőssé váltától, végül a haszonélvezet megszűntéig nyilvántartott illetéknél a haszonélvezet megszűntének bejelentésétől számított öt év alatt nem hajtják be, illetőleg nem biztosítják.

Minden megkezdett vagy befejezett végrehajtási eselekmény, vagy telekkönyvi bekebelezés a még be nem fejezett elévülést megszakítja, illetőleg az elévülés időtartamát a kérdéses behajtási vagy biztosítási eselekmény megtörténtének napjától számított öt évre meghosszabbítja. Falragasz útján történt felhívás, az elévülést nem szakítja meg.

A végrehajtást szenvedő által alá nem írt záloglási jegyzőkönyvek az elévülés megszakításának bizonyítására csak az esetben szolgálhatnak, ha az a körülmény, hogy a végrehajtást szenvedett az aláírást megtagadta, a jegyzőkönyvben fel van tüntetve és a jegyzőkönyvet a végrehajtón kívül a becsús is aláírta. Ha pedig a zálogolást a végrehajtást szenvedő távollétében foganatosították, akkor a jegyzőkönyvet a végrehajtón és becsúsön kívül még a jelen volt tanúnak is alá kell írnia.

Ha a jegyzőkönyv ezeknek a feltételeknek nem felel meg, akkor azzal az elévülés megszakítását nem lehet bizonyítani.

Hasonló módon megszakítja az elévülést a fizetési halasztás, illetőleg részletfizetési kedvezmény kérdése, a halasztás, részlet engedélyezése és részletfizetés teljesítése is.

Csőd esetén az elévülés szünetel.

Bekebelezés esetén a hátraléknak csak az a része tekinthető biztosítottnak, amely a bekebelezés óta történt befizetésekkel, vagy törlesztésekkel fedezve még nincsen. Ingatlant terhelő adónál az ingatlan tulajdonosában beállott változás az elévülést nem szakítja félbe.

Az elévülési kifogást csak rendes jogorvoslat út-

ján lehet érvényesíteni, az önként befizetett adót elévülés címén nem lehet visszakövetelni. Az elévülést elsőfokon a kir. pénzügyigazgatóság hivatott megállapítani és ugyanez a pénzügyi hatóság intézkedik az elévült tartozás törlesztéséről is.

A tévesen lerótt vagy jogellenesen beszedett adókat, illetőleg a folyó előírás nélkül álló túlfizetéseket a befizetés napjától számítandó öt év alatt lehet visszakövetelni. Ezen időn túl a visszakövetelés joga elévült.

Hivatalos rész

A Szent István heti zenélési záróra megállapítása.

Lapunk zártakor kapjuk a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányának 8107/II.—1933. fk. eln. sz. értesítését, amely szerint a m. kir. belügyminiszter úr 117.360—1937. B. M. sz. rendeletével megengedte, hogy a fővárosi kávéházakban augusztus 18, 19, 20, 21. és 22-én reggeli 4 óráig minden engedély és díj fizetése nélkül zenéltethetnek.

H I R E K

Kedvező a májushavi külkereskedelmi mérlegünk. A legújabb statisztikai adatok szerint május hónapban a behozatal értéke 38.8 millió P volt (az előző év májusában is 38.8 P), a kivitel értéke pedig 48.4 (31.8 millió) P volt, tehát az e havi külkereskedelmi mérleg 9.6 millió P kiviteli többlettel zárult (az 1936. évi május hónapban 7.0 millió P passzívum volt). Az 1937. év első öt hónapjában behozatalunk értéke 178.0 (184.9) millió P-t, kivitelünk értéke pedig 248.1 (178.8) millió P-t tett. Külkereskedelmi mérlegünk 1937. január—május havában 70.1 millió pengős kiviteli többletet ért el, míg az előző esztendő ugyanezen időszakában 6.1 millió pengő passzívummal zárult.

Az ipartestületek egységes vagyongkezelése. Bornemisza Géza ipariügyi miniszter felhívta az Ipartestületek Országos Központját, hogy az ipartestületek számára egységes ügykezelési és vagyongkezelési szabályzat tervezetét készítse el. A munkát már meg is kezdte az IPOK. Ez a szabályzat azt célozza, hogy a jövőben az összes ipartestületeknek egyforma legyen az ügykezelése, mert a szabályzat alapján készítik el az ipariügyi minisztériumban a végleges ügykezelésre vonatkozó tervezetet, amelyet rendelet formájában jelentetnek meg.

Tíz százalékkal emelik a kenyér árát Olaszországban. Rómából jelentik: A gabonaügyi korporáció Olaszország egész területére kiterjedő hatállyal a liszt- és kenyérárak felemelését határozta el. Az ár-emelkedés az egész vonalon tíz százalékos lesz. A kenyér ára így 2 liráról 2.20 lirára emelkedik.

Pincérek. Az olasz pincér művész az idegenekkel való érintkezésben. Tudja, hogy egy érthetetlen étlappal küzködünk és segíteni akar. Az ember rendel egy Zuppá di verdurat, de a pincér Raviolit hoz. Zucchiniát kérünk s a pincér Scampit szolgál fel. Mindent hoz, amit nem kérünk és csaknem soha azt, amit megrendeltünk. Engednünk kell gyengéd rábeszélésének, barátságos gondoskodásának s mulatánk, mert kimeríthetetlen türelmében, önfeláldozó buzgalmában, vállalkozó kedvében ellenállhatatlan komikum van. Mulatságos angol—francia—német nyelvzagyvaléka is. Ha végre mégis rávesszük, hogy mégis csak azt hozza, amit kiválasztottunk — elragadó az a figyelem, ahogy hallgat bennünket —, gyorsan hozza a kívánt ételt. Ő ugyan azt gondolta, hogy jobb lesz, ha valami új étellel ismertet meg bennünket; semmiképpen sem volt szándékában valami régi, rossz ételt ránk sózni. Erről meggyőződhetünk, ha engedünk tanácsának s szinte könyörgő kérésének. A pincérre a kis trattoriákban nyugodtan rábízzhatjuk magunkat, javunkat akarja.

A nagy éttermek pincérei olyanok, mint mindennél a világon.

Brazil kávé dán tejkonzervekért. Stockholmból írják: A devizahelyzet következtében elrendelt behozatali korlátozások folytán Dániában jóminőségű kávékban hiány mutatkozott. Ennélfogva a fogyasztási szövetkezetek és kereskedők belföldön vásárolták be készleteiket, minek folytán az amúgyis emelkedő árak tovább nőttek. Ennek a fogyasztókra való hatásának kiegyensúlyozása céljából a valuta-központ hajlandónak nyilatkozott arra, hogy az esztendő utolsó négy hónapjában nagyobb mennyiségű devizát utal ki. Ez olymódon vált lehetővé, hogy Braziliával esereszerződést kötöttek, mely szerint kávé ellenében nagyobb mennyiségű tejkonzerveket szállítanak.

A gyarmatáru vámok mérséklését kéri a kereskedelem. A gyarmatáruk, kávé, tea, stb. vámját az elmúlt esztendők során háromszor emelték, hogy a vámbevétel többletét a mezőgazdaság megsegítésére szánt alap céljaira használhassák fel. A kereskedelem most mozgalmat indított a vámok mérséklésére, amit azzal indokol, hogy a mezőgazdaság megsegítésére szánt alap jövedelmei az agrárarak színvonalának emelkedése következtében akadálytalanul csökkenthetők, viszont a gyarmatáruk beszerzése devizapolitikai okokból is megdrágult.

A Camembert-sajt romantikája. Franciaország Normandia nevű megyéjének Vimoutiers városkájában áll Harelné asszonnak, a Camembert-sajt feltalálójának a szobra. Ez az egyetlen szobor a világon, amelyet egy olyan nő tiszteletére emeltek, aki valamely élelmiszer feltalálásával örököltette meg nevét. Harelné, ez a normandiai parasztasszony, állította elő elsőnek az aranysárga Camembert-sajtot és pedig

Terraszfotelek dupla kötéssel, barnás vagy fehér színben. P 4.40
Vasasztalok márványlapok-jégszekrény-üveg porcellánáruk.
Billiárdok használatlan is legolcsóbban
FRIED, Király ucca 44.
 Telefonszám: 1-291-34. **Kölcsönzés.**

1791-ben, a nagy francia forradalomnak ebben a vörögös évében. A sajt nevét Harelné majorjától vette, amelynek neve: Camembert. Rossz nyelvek azt beszéltek annak idején, hogy e kiváló sajt titkát egy lelkésztől tanulta, aki a forradalmi napokban nála keresett menedéket üldözői elől. A történettudósok azonban azt állítják, hogy ezt a mesét férfiak találták ki, akik nem akarnak abba belenyugodni, hogy egy nőnek is lehet az egész világon elterjedő találmánya. Az 1791-ik évben természetesen még senki se gondolt arra, hogy valaha a Camembert-sajtot a világ minden részében meg lehet majd találni. Ma a Camembert-sajtot Franciaországban a legmodernebb módszerekkel állítják elő, nem úgy, mint a többi francia sajtot. Párisi lapok beszámolnak arról, hogy Normandiában naponta 250.000 darab Camembert-sajtot állítanak elő és minden darabhoz két liter tejet használnak fel, úgy, hogy a napi tejszükséglet fél millió liter. Ennek megfelelő a Camembert-gyártás hozama is, t. i. naponta 660.000 frank, vagy évente 220 millió frank. A franciák étkezésénél a sajt elmaradhatatlan; ezidőszert a francia inyenc nem kevesebb, mint 456 fajta különböző sajt között válogathat. Egy egész esztendő se lenne tehát elegendő ahhoz, hogy a franciák egymásután kipróbálják a sajtjaikat.

Semelyik üzletről sem híreszthető, hogy felekezeti, vagy hazafiatlan vállalat. A kir. Kúria rendkívül érdekes perben hozott ítéletet. Felperes tisztességtelen versenypert indított alperes ellen, mert annak alkalmazottai üzletét zsidó vállalatnak híresztelték, a megindult perben alperes viszontkeresettel élt és azt állította, hogy felperes alperes vállalatáról azt hirdette, hogy alperes vállalat munkásai külföldiek, hitleristák és az alperes nem hazafias cég. A kir. Tábla a felperesi keresetnek helyt adott, de a viszontkeresetet elutasította. A kir. Kúria P. IV. 2.233—1936. sz. ítéletében a viszontkeresetnek is helyt adott és megállapította, hogy „ezeknek a nyilatkozatoknak a tartalma nem pusztán az alperesi áru külföldi minősítése, hanem ezen túlmenve a nyilatkozatok lényege annak a hangsúlyozása, hogy az alperes vállalata, gyárai, munkásai csehek, németek, románok, külföldiek, hitleristák, az alperes nem hazafias cég, ez okból magyar ember az alperes áruját nem vásárolhatja. A felperes alkalmazottaknak most ismertetett cselekvése szerint a vevőközönség nemzeti, faji, politikai érzéseinek, szenvedélyeinek vagy gyűlöletének egyenes felhívása az alperes vállalatával, gyáraival és munkásaival szemben, vagyis más cselekmény, mint az alperesi áru külföldi származásának feltüntetése. Ebből kifolyólag és mert a vevőközönség kihasználása az üzleti tisztességbe ütközik; a felperest — a felperes felülvizsgálati kérelme folytán — ennek a cselekménynek abbahagyására is a rendelkező rész szerint kötelezni kellett.

Pörkölt kávé keverékeink

közismerten elsőrendű minőségeit

keletindiából

behozott új különleges kávéfajokkal módosítottuk, amiáltal azok finomsága még az eddiginél is jobban fokozódott.

Kérjen próbafőzéshez mintát

Kávésok Áruforgalmi R.-T.-nál

Budapest, VIII., József-körút 38
Telefon: 1-392-77. Saját pörköltő üzem

Mennyi a felnőtt ember sószükséglete? A felnőtt ember naponta kb. 12 gramm sót fogyaszt tápanyagai hozzátételeként. Ebből kiszámítható, hogy évi sószükséglete kb. 8 kilogramm. Ez azonban csak átlagos érték, amelytől az illető személy testi hajlama szerint kisebb-nagyobb eltérések lehetségesek úgy fel-, mint lefelé. Sok orvos igyekszik páciensei sófogyasztását jelentékenyen leszállítani, de nem sok sikerrel. Egyébként is az orvosok többsége a sófogyasztásnak a normális mennyiség alá való leszállítását nem ajánlja.

Kenyérkonzerv. Ausztráliában két évi kísérletezés után sikerült kenyérből olyan dobozkonzervet készíteni, amely állítólag „korlátlan ideig” friss marad. A kérdés csak az, hogy mit nevez a feltaláló „friss”-nek, mert a hiradás szerint a konzervkenyér a légkör nedvességét a doboz felnyitása után félórával veszi fel, amiből arra kell következtetni, hogy a leforrasztás előtt a kenyeret bizonyos mértékig kiszáritják.

Szaktámához tartozáság — a bérbeadás szempontjából. A főváros lakásbérleti szabályrendeletének 23. §-a kimondja, hogy utcára nyíló, ipari vagy kereskedelmi célra bérelt helyiség bérlője, mind a határozott, mind a határozatlan tartamú bérletét rögtöni hatállyal felmondhatja és a bérbeadótól a rögtöni hatályú felmondás következtében előállt kárának megtérítését követelheti, ha írásbeli hozzájárulása nélkül szaktámájához tartozó ipari vagy kereskedés gyakorlására a bérbeadó a bérleményt magában foglaló épületben ugyanarra az utcára nyíló helyiséget ad bérbe. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarát szakvélemény adására kérték fel, hogy miképpen értelmezendő a „szaktámájához tartozó ipari, vagy kereskedés” kitétel. A kamara általános irányelvként a fogalomnak lehetőség szerint kiterjesztőleg való értelmezése mellett foglalt állást. A szaktámához való tartozáság azonban nem lehet az ismertetőjele, ha a két üzletkör néhány pontban érintkezik. Így például nem lehet akadálya annak, hogy egy épületben foglalhasson helyet a posztó- és béléssárkereskedő és az úri- és nődivatkereskedő.

A rothadásnak indult tej és az ősrégi vaj. Ha a kínaiak szakácskönyveiről és étlapjairól hallunk, úgy néha borsódzik a hátunk. Mert mi mindent összeesznek ezek a sárgák? A fecskefészekből készült levest a mi ízlésünk nem igen találja étvágygerjesztő-

nek. Ugyszintén a százéves tojások se valók a mi konyhánkba. Igaz ugyan, hogy a száz évet nem kell pontosan venni, de azért a kínaiaknak ez a kedvenc csemegéje. az állott tojás nagyon öreg és ízét mi nem tudjuk élvezni. De a kínai megbosszulja magát azért, mert mi az ő kedvenc inyencfalatait visszataszítónak tartjuk. Ő meg a sajt miatt figuráz ki bennünket. Számára a sajt nem más, mint rothadásnak indult tej. Ha nekünk a sajt ízlik, úgy egy megromlott terméket fogyasztunk. Még pedig jó hosszú idő óta. Mert vannak egyes sajtfajták, amelyek régebbiek, mint a vaj, már pedig a vaj tudvalevőleg ezer év előtt még a drága csemegék közé tartozott. Fennmaradt egy régi földbérleti szerződés, amelyet annakidején Nagy Károly császár kötött egyik hűbéresével: ebben ki volt kötve, hogy a bérlő egyéb értékes és drága dolgok között 18 $\frac{1}{2}$ font vaját volt köteles a császárnak konyhájára szállítani. A régi görögök és rómaiak a vajat egyáltalában csak nagyon későn ismerték meg, mivel olajat termelő hazájukban nem volt reá szükségük. Az olajfa elég zsírt adott nekik.

Ahol több a tehén, mint az ember. Az ausztráliai Ujzélánd gyarmat dicsékedhetik avval az egész világon páratlan különlegességgel, hogy a tehenek száma meghaladja a lakosság számát. Ujzélándban minden 1000 emberre 1233 tehén esik; a másfél milliónyi lakosság ugyanis 1,900.000 tehenet mondhat magáénak. A tejgazdaság szempontjából világpiaci jelentőséggel bíró Dániában minden 1000 lakosnak csak 444 tehene van. Nem csoda, hogy Ujzélánd vaj- és sajtkereskedelme a legutolsó két évtizedben a vezető szerepet biztosíthatta magának a világpiacon. A statisztika szerint Ujzélánd a vajkivitelben a második, a sajt kivitelben az első helyet foglalja el. Az 1913-ik év óta úgy a vaj-, mint a sajt kivitelét megnégyszerezte. Ujzélánd Dániának és Hollandiának félelmetes versenytársává vált, különösen Angliában, amely a vajnak és a sajtnak legnagyobb vásárlója. Nagybritannia 1933-ban a bevitt sajtnek több mint kétharmadát Ujzélándból kapta. A dán vajkivitel ma már nem uralodik a piacon. Ujzélánd és Dánia 1933-ban 284, illetve 285 százalékkal részesedtek az angliai vajbevételben.

Ipari és közigazgatási hírek

Az azonnali hatályú elbocsátásnak azonnal kell megtörténnie. Ha az alkalmazott okot ad az azonnali elbocsátásra, úgy az elbocsátásnak azonnal kell megtörténnie. Nem lehet az elbocsátást halogatni, mert az a főnök, ki előbb „alszik egyet” és csak aztán határozza el magát, hogy alkalmazottját kiteszi rögtöni érvénnyel az üzletből, evvel elkésett. Vita tárgya volt, hogy amennyiben a főnök már felmondásban levő és felmondási idejét kitöltő alkalmazottjánál tapasztal olyan tényt, amely azonnali elbocsátásra okot ad, élhet-e evvel a jogával. Ezt a kérdést most a Kúria két ítéletében tisztázta. Az egyikben ugyanis kimondotta, hogy szolgálati viszony felbontása alkalmával nem érvényesített elbocsátási okokat utólag csak annyiban lehet érvényesíteni, amennyiben azok a munkaadónak a szolgálati viszony felbontása után jutottak tudomására. Ebben az esetben azonban akkor is érvényesíthetők, ha a felbontás alkalmával közzölt elbocsátási ok nem helytálló. (P. II. 3649—1936.)

És a másokban, hogy ha a munkaadó a rendes felmondás után értesül az alkalmazottnak olyan cselekményéről, amely miatt azonnali hatályú elbocsátásnak lett volna helye, ezt a jogát az elbocsátásra jogosító okról történt tudmásszerzés után is jogosult érvényesíteni. (P. II. 2164—1936.)

Férj és feleség biztosítási kötelezettsége. Férj nem lehet feleségének biztosításra kötelezett alkalmazottja, mert házastársaknak közösen végzett kereső foglalkozása egymás irányában munkaviszonynak nem minősíthető. (60.201—1934. sz.) Feleség önkéntes továbbfizetéssel biztosításra nem jogosult azon az alapon, hogy előzően őt férje az üzemében folytatott tevékenysége alapján biztosításra kötelezettként bejelentette és járulékot fizetett. (603.338—1933. sz.)

Mikor mehet szakorvoshoz az OTI-tag? Amennyiben a betegség szakorvosi kezelést igényel és az Intézetnek a felperes lakóhelyén szakorvosa nincs és a legközelebbi szakorvosi rendelő csak gyalog, illetőleg részben villamoson érhető el, viszont a beteg állapotának és a betegség nemének ügyelembevételével megállapítható, hogy a szakrendelés ilymódon való látogatása a beteg nyugalmát és gyógyulását veszélyezteti, a helybeli vagy jelentősen közelebbi magán-szakorvos igénybevételét a sürgősség kellően indokolhatja és a sürgős szükség megállapítható és pedig nemcsak az első alkalommal, hanem esetleg több napon keresztül is. (Mf. XVII. 7400-11—1933.)

Jár-e az ipari munkásnak végkielégítés? Az 1910—1920. M. E. számú rendelet értelmében végkielégítés csak az ipari és kereskedelmi vállalatok tisztviselőit és kereskedősegedeket illeti meg. Ezek szerint végkielégítés ipari munkást — még a fontosabb teendőkkel megbízottat sem — illeti meg. Ebben a tekintetben a rendelet mostohább elbánásban részesíti az ipari munkásokat, mint a tisztviselőket, vagy kereskedelmi alkalmazottakat. Ha azonban az ipari munkás ugyanannál a munkaadónál átminősül munkakörénél fogva tisztviselővé, úgy ezzel a végkielégítéshez való jogát megszerzi és ez esetben a munkásévek is hozzászámítandók a végkielégítés alapját képező évekhez.

Tagsági díjjal hátralékban lévő ipartestületi tagok indítványtételi joga a közgyűlésen. Az 1932:VII. tc. 11. §-a szerint tanácskozási és szavazási jogát nem gyakorolhatja az az ipartestületi tag, aki két évi tagsági díjjal hátralékban van. Énnélfogva ilyen hátralékos tagok a gazdasági vonatkozású kérdéseket tárgyaló rendkívüli közgyűlésen sem vehetnek részt tanácskozási vagy szavazati joggal. Nincsen azonban

indítványt terjeszthessenek a közgyűlés elé, amely ott indokolásával együtt ismertetve, a tárgyalás anyagát képezheti. (61.387—1934. K. M.)

Ha az iparigazolvány hiányzik. Üzleti tevékenységnek iparigazolvány vagy iparendély nélkül történő folytatása, még ha az kibágás is lenne, önmagában véve nem minősül tisztességtelen versenycselekménynek, hanem azt ilyenné csakis kísérő körülményei tehetik. Ha tehát igazuk is volna felpereseknek abban, hogy alperes a kereskedelmi szakmára szóló iparigazolványa alapján nem volt jogosult az A.-jelű nyomtatvány elkészítésének elvállalására és így annak elvállalásával kihágást követett el, alperesnek ez a cselekménye a Tvt. 1. §-ába csak akkor ütköznék, ha annak oly kísérő körülményei volnának, amelyek az üzleti tisztességgel és általában a jó erkölccsel össze nem egyeztethetők. Még valósága esetén sem lehet ilyennek tekinteni azt, hogy alperes az A.-jelű nyomtatványra vonatkozó megrendelés felvételével a fogyasztó és a nyomdai vállalatok közé jogosulatlanul beékelődött és a nyomdai parosoktól ily módon hasznot vont el. (K. IV. 1046—1937.)

Új iparhatósági határozat hozatalának elrendelése a felsőbbfokú hatóság részéről. Oly esetekben, amikor az elsőfokú iparhatósági véghatározat ügydöntést tartalmaz, új elsőfokú határozat hozatala nem rendelhető el. Amennyiben felsőbbfokú döntés előtt valamely ténykörülmény kivizsgálása, vagy valamely véleményező szerv meghallgatása válik szükségessé, ennek foganatosítása magának a határozathozatali illetékes hatóságnak a hatáskörébe tartozik. (7044—1937. Ip. M.)

Munkás béréből tartozás levonása. Az 1884:XVII. tc. 118. §-a világosan rendeli, hogy a gyáros köteles munkásainak bérét, tehát az egész bért készpénzben kifizetni. A 118. §. és részben a 120. §. ezenfelül pontosan meghatározza, illetőleg felsorolja mindazt, amivel a gyáros a munkást elláthatja és aminek fejében a munkása beleegyezésével béréből levonásokat eszközölhet. Emellett azonban megállapítja azt is, hogy a gyáros munkásainak árut és szeszes italt nem hitelezhet. Noha a törvény 118. §-a csak a munkaadó és a munkás között esetlegesen fennálló hitelezés esetére intézkedik, a gyári üzemen kívül álló harmadik személy részére sem biztosít lehetőséget arra, hogy a munkásnak nyújtott hiteleket a gyár vezetősége útján behajthassa. A törvény idézett szakasza ugyanis azt célozza, hogy a munkás munkabére minden esetben biztosítva legyen. Ebből folyólag az idézett ren-

Hattyu gőzmosó és fehérnemű
kölcsonzó vállalat
száraz vegytisztítás és festés
Budapest, VII., Klauzál-utca 8. — Telefon: 1-385 59
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül
berendezve! Legkíméletesebb mosási-rendszer.

delkezés nemesak a munkaadóra, hanem másokra is alkalmazandó, mert különben a szándékolt munkás-védelmi rendelkezés könnyen megkerülhető volna. (1883—1937. Ip. M.)

Két polgári iskolai osztályu végzettség az ipari képesítés szempontjából. A polgári iskola második osztályának sikeres elvégzését tanusító iskolai bizonyítvány a tanoncül alkalmazhatás szempontjából az 1922:XII. tc. 84. §-ának első bekezdésében megkívánt hat elemi iskolai végzettséggel egyenlő értékű. (42.666—1936. Ip. M.)

Azonnali hatályu elbocsátás. Az alább ismertetendő per tényállása szerint felperesnek alperes állását felmondotta. Később alperes megállapította, hogy felperes hamisításokat követett el és akkor a szolgálatból azonnali hatállyal elbocsátotta. Felperes pert indít és azt vitatja, hogy a rendes felmondás után azonnali hatályu elbocsátás hatálytalan.

A Kúria fellebbezési bírósággal egybehangzóan P. II. 2164—1936. sz. ítéletével a következő indokok mellett utasítja el a keresetet:

„Jogszabály, ha a főnök a rendes felmondás után jön rá az alkalmazottnak olyan eselekményére, amely miatt azonnali hatályu elbocsátásnak lett volna helye, ezt a jogát az elbocsátásra jogosító okról való tudomásszerzés után a felmondás időpontjára visszaható hatállyal érvényesíteni jogosult.

Az alperes is jogosult volt tehát a 10. alatti levélben közölt okból a felperest a szolgálatból azonnali hatállyal elbocsátani.

A jogos okból elbocsátott felperes tehát a nyugdíjszabályzat vonatkozó rendelkezései szerint nyugdíjat sem igényelhet az alperestől, s már ez okból sem illetné meg az állítólagos életfogytiglan való alkalmaztatásból eredőleg érvényesített kártérítés.

Az ítélet helves indokainál fogva aggálytalan.

Tekeasztal felállításá vendéglői üzemben. A 78.000—1923. K. M. számú rendelet 130. §-ának a kávéházi ipar üzletkörét szabályozó ötödik bekezdése csupán azt a körülményt juttatja kifejezésre, hogy a tekeasztal tartása egyik jellegzetessége a kávéházi üzletnek a kávéméréssel szemben, ahol tekeasztalt nem tartanak. Ennélfogva az említett rendelkezés önként értetődően nem tiltja meg, hogy a kávéházakon kívül más nyilvános étkező helyiségekben, nevezetesen a vendéglőkben is tarthassanak tekeasztalt. Az állami italmérési jövedékről szóló 1921:IV. tc. végrehajtása tárgyában 101.010—1921. szám alatt kiadott pénzügy-

Gschwindt-féle

**Aqua vitae és egyéb likör különleges-
ségek, főzelék és gyümölcs konzervek**

miniszteri utasítás 7. §-a III. pontjának 12 bekezdése pedig határozottan kimondja, hogy az a körülmény, hogy valamely vendéglőben egy-két tekeasztal, vagy néhány kártyaasztal is fel van állítva, önmagában véve nem kölesönöz a kérdéses üzletnek kávéházi jelleget. Ninesen tehát akadály a annak, hogy a vendéglői üzemekben tekeasztalt állítsanak fel. (73331—1925. K. M.)

Szerencsejáték üzésére szolgáló helyiség fenntartása iparjogi szempontból. Nyereségszerzés céljából kizárólag kártyajátékokra szolgáló helyiségnek fenntartása, miként más szerencsejáték (pl. roulette) üzésére szolgáló helyiség fenntartása nem esik az ipartörvény hatálya alá. E foglalkozás természeténél fogva és a közönségre háramló veszély következtében rendőrhatalósági ügykörbe és ily felügyelet alá tartozó tevékenységnek kell tekinteni. (112.807—1932. K. M.)

Tordai pogácsa készítése. Az úgynevezett tordai pogácsának értékesítés céljából sütése a cukrász- és a sütőipar munkakörébe tartozó ipari foglalkozás. (158.828—1932. K. M.)

Az iparostanoncnak katonai szolgálatra való bevonulása és onnan való visszatérése esetén az 1922. évi XII. tc. 102. §-ának 1. és 2-ik bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

Ezek szerint: Ha a tanviszony a tanonc hibáján kívül a szerződésben megállapított tanidő lejártá előtt megszűnik és a tanidőből annak 1/5 részénél kevesebb marad kitöltetlenül, a tanoncot segédi vizsgálatra kell bocsátani. A segédi vizsgálat sikertelensége esetén az iparhatóság a tanoncnak erről bizonyítványt ad, amelynek alapján a tanoncot a tanidő hátralévő részére szakbavágó munkakörben új tanszerződés nélkül is alkalmazni lehet. Ennek az időnek elteltével a tanoncnak a segédi vizsgálatot is meg kell ismételnie.

Amennyiben a tanidő hátralévő része a tanidő 1/5 részénél több, az iparhatóságnak azon kell lennie, hogy a tanonc a tanidőnek még kitöltetlen részére új tanszerződés alapján ugyanabban a szakmában, esetleg más munkaadónál, lehetőleg a tanoncot érő minden hátrány nélkül nyerjen elhelyezést.

A 70.826—1934. XVIII. sz. rendelet értelmében, továbbá: „katonai szolgálatra bevonult tanoncnak katonai szolgálata kitöltése után régi munkaadója részé-

Finom teakeverékek

Specialisan kávéházi igényeknek erős és aromás, gyorsan festő

Imperiál — Royal — Angol rendszerű teakeverékek

originál 250 és 5 kg-os ládákban, úgyszintén kimérve is beszerezhetők:

Kávésok Áruforgalmi R.-t.-től

Budapest, VIII., József-körut 38.

Telefon: 1—392—77.

(Nagyobb mennyiség lekötése esetén külön árajánlat).

ről újból tanoncul szerződésének esetén, a tanoncok létszámára megszabott korlátozás alól, az iparhatóság a 152.288—1931. K. M. sz. rendelet 3. §-a alapján kivételt engedélyezhet.

A rendeletre hivatkozással a munkaadó igazolja, hogy a tanonc bevonulása után egészítette ki létszámát az üzeme terjedelméhez, segédek számához képest megengedett létszámig és azt, hogy a katonai szolgálatból visszatért tanonc nála bevonulás előtt a megengedett létszám keretében volt alkalmazásban.

Iparostanoncnak testi erejével arányban nem álló teher huzására kényszerítése. Az elsőfokú rendőri büntetőbíró terheltet az 1922:XII. tc. 93. §. 2. pontjában ütköző kihágás miatt u. a. tc. 128. §. 4. pontja alapján 100 pengő pénzbüntetéssel büntette, a következő megokolással:

„Terhelt tagadásával szemben a tárgyalás során kihallgatott tanúk hitelt érdemlően állították, hogy a tanonc a kocsira felrakott körülbelül 4 q terhet nem bírta. A tanu, továbbá a tanonc is azt vallotta, hogy a kocsi egy rendes kézikocsinál nagyobb méretű volt.

Terheltnek azon védekezése, hogy a tanonc önként vállalkozott a teher elszállítására, elfogadható nem volt azért, mert az 1922:XII. tc. 2. pontja kimondja, hogy a munkaadó köteles „a tanonc egészségére és testi épségére ügyelni és gondosan elhárítani mindazt, ami testi fejlődését hátráltatná; e célból a munkaadó a tanoncot csak oly munkára alkalmazhatja, amely korának, testi erejének és szellemi képességének megfelel.” Súlyosbító körülménynek vétetett, hogy a terhelt a tanoncot el is bocsátotta, mondván, „hogy még kocsihúzásra sem tudja használni.” A büntetés kiszabásánál terhelt vagyoni viszonya is figyelembe vétetett.”

Budapest székesfőváros polgármestere 3021—1936—V. kih. sz. alatt hozott II. fokú ítéletével az I. fokú ítéletet helybenhagyta a következő megokolással:

„Igy határoztam, mert terheltnek azt a fellebbezési védekezését, hogy az 5 db. állvány szállítása nem terhelte meg túlságosan a tanonc erejét, el nem fogadhattam, mert ily nagy súly szállítása a tanonc korához mért erejét meghaladja. A pénzbüntetést az elkövetett kihágási esemény alanyi és tárgyi súlyosságával arányban állónak találtam.”

Vendéglősipar jogosulatlan gyakorlása a hentesiparos által. Budapest székesfőváros polgármestere a hentesiparos terheltet a kihágás vádjá és jogkövetkezményei alól felmentette a következő megokolással:

„Igy határoztam, mert a lefolytatott kihágási eljárás adataiból megállapítottam, hogy a terhelt hentes üzletében sült hurkát árusított meleg állapotban, amire a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara által az érdekelt szakmák bevonásával 22.005—1935. szám alatt hozott és általam is elfogadott elvi jelentőségű határozat alapján jogosultsága volt. A hentesek ugyanis iparigazolványuk alapján az említett elvi jelentőségű határozat értelmében jogosítva vannak az üzletkörükbe tartozó nyershúst, fehérarut, kolbászféléket, hideg felvágottakat, szalámit, disznósajtot, sonkát,

N a p e l l e n z ő j e

készítését és modernizálását olcsón, kedvező fizetési feltételek mellett rendelje meg

Korányi és Fröhlich gyárban

Kisfaludy ucca 5. szám.

Telefon : 14-59-86, 13-23-76.

főtt meleg és hideg füstölthúsokat, továbbá sült szalonnát, sült császárhúst, sült hurkát, kolbászt hideg és meleg állapotban, valamint a hentesipar körébe tartozó húsfélékből készült sülteket hideg állapotban árusítani."

A kihágási Tanács 5263—1936. kib. sz. alatt hozott III. fokú ítéletével terhelte vendéglősipar jogosulatlan gyakorlása miatt 10 pengő pénzbüntetéssei büntette a következő megokolással:

„A Kihágási Tanács a másodfokú ítéletet felülbírálta, mert a másodfokú rendőri büntetőbíróóság jogszabályt sértett akkor, amikor a tényállásból helytelen jogkövetkeztetés levonásával felmentő ítéletet hozott.

A megállapított tényállás szerint a terhelt, akinek hentesipar gyakorlására jogosító iparigazolványa van, üzletében hurkát süített és azt meleg állapotban árusította.

Kétségtelen, hogy kolbászféléknek meleg állapotban való árusítása a hentesipar körébe tartozik, nincs jogosítva azonban a hentesiparos arra, hogy az üzlethelyiségében felállított sütőn kolbászt vagy hurkát süssön, hanem az üzlethelyiségen kívül megsüített hurkát, vagy kolbászt árusíthatja, vagy ha a sült hurkát meleg állapotban kívánja árusítani, azt csupán melegítőn (párológatón) melegítheti.

Mínt hogy a hurkának a terhelt által gyakorolt módon való megsüítése és árusítása a vendéglősipar üzletkörébe tartozik, terheltet ennek az iparnak jogosulatlan gyakorlása miatt bűnösnek kimondani és a cselekmény alanyi és tárgyi súlyával arányban álló pénzbüntetéssel büntetni kellett."

Schillinger Anna Gőzmosógyár Rt.
Budapest, VI.,
Vörösmarthy-utca 47b.—Telefon: 1—213—85.
Az ország legrégebb, modernul berendezett gőzmosódaja.

Tanoneszerződés kötése külföldi honossal. Tanoneszerződés külföldi honossal csak abban az esetben köthető, ha igazolva van, hogy a külföldi ország területén alkalmaztatás vállalására, illetőleg az ország területén tartózkodásra jogosult. (72.760—1927. S. M.)

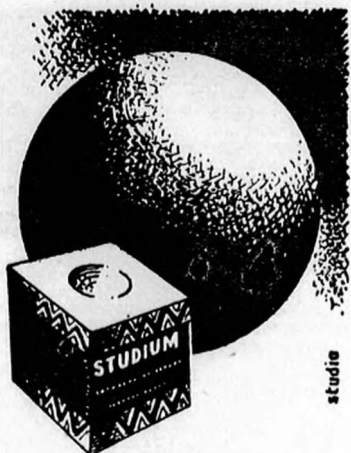
Közkereseti társaság névhasználata. Közkereseti társaság iparüzése esetén az 1922:XII. tc. 39. és 56. §-ai értelmében a társaság üzletvezetésre jogosított tagjának, aki a törvényben megállapított feltételeket saját személyében igazolta, családi és utónevét úgy az iparjogosítványban, mint az üzleti cégtáblán fel kell tüntetni. Eszerint a közkereseti társaság, mint iparos által használt névből a társaság üzletvezetésre jogosult tagjának neve nem hiányozhat. A közkereseti társaság tehát mint iparos csak olyan nevet használhat, amelyben az üzletvezetésre jogosított, képesítéssel rendelkező tag családi és utóneve bennfoglaltatik. (7.914—1937. Ip. M.)

A munkaadó felelőssége a tanonc iskolamulasztásáért. Az I. fokú rendőri büntetőbíróóság a terhelt tanoncának iskolamulasztása miatt az 1922:XII. tc. 128. §-ának 4. pontja alapján megbüntette. Budapest székesfőváros polgármestere 1.752—1936—V. kih. sz. alatt hozott II. fokú ítéletével az I. fokú ítéletet helybenhagyta a következő megokolással: „Igy határoztam, mert terheltnek azt a felelősségi védekezését, hogy tanoncát az iskolába elengedte, mentségül el nem fogadhattam, mert az idézett törvény rendelkezései értelmében a munkaadónak a tanoncot nemcsak elengedni kötelessége az iskolába, hanem az iskolabajárást ellenőrizni is, továbbá köteles az iskolába való járásra tanoncát rászorítani." A Kihágási Tanács 6.485—1936. kih. sz. a. hozott végzésével a további felelősséget hivatalból visszautasította.

Kaszinók, körök, egyesületek italmérése. Az 1921. évi IV. tc. végrehajtására kiadott Utasítás 13. §-ának III. fejezete 1. pontja szerint társaskörök nem nyilvános helyiségeire kaptak csak engedélyt. Az ilyen engedélyek csakis a tagok és az általuk bevezetett vendégek, továbbá a Kaszinó (kör) által rendezett multságokon megjelenő (s ez esetben vendégjog címen ideiglenesen a tagok jogait élvező) közönség részére és csupán helyben való fogyasztásra történő italkiszolgálásra jogosítanak, ellenben az uccára való kimérés vagy italárusítás lehetőségét még a tagokra nézve is kizárják. Nagyon sűrűn előfordul, hogy más egyesületek, körök, akiknek táncmultság rendezésére megfelelő helyiség nem áll rendelkezésre, elmennek egy másik kaszinóba vagy körbe és ott tartják mulat-

STUDIUM

dákó és
irókréta

Gyártja:

Budapesti Kréta, Vegészeti Gyar
és Keresk. rt.

Kapható:

Budapesti Kávésok Áruforgalmi rt.

Salgó gőzmosógymár és fehérneműkölcsönző

A legmodernebb berendezés. Mosás lágyított vízben.
VI., Vörösmarty ucca 54. - Telefon: 1-162-86
Olcsó árak! Pontos kiszolgálás.

ságukat. Ilyen esetben azonban az engedélyes kaszinó vagy kör nem jogosult az ital kiszolgáltatására. Mint-hogy a kör, az italmérési törv. végreh. utasítása 13. §-ának III. 1. pontjában foglaltak szerint, engedélye alapján csak az általa rendezett mulatságokon meg-jelenő vendégei részére mérhet ki, a kért esetben pedig a mulatságot nem a kör rendezte, hanem helyi-segeit idegen testületnek adta bérbe, ezért az idegen testületnek kérni kell, hogy a kör helyiségeiben ez egy alkalomból kimérhessen.

Hogyan kell megállapítani a felmondási időre eső illetményeket? Ebben a kérdésben a Kuria P. II. 5.854—1936. számú ítéletének indokolása a következ-őket tartalmazza: „A felmondási időre eső illetm-ények összegének a megállapításánál az a munkabér az irányadó, amelyet az alkalmazott a szolgálati szer-ződésnek a felmondás időpontjában élvezett. A vég-kielégítés összegét pedig az alkalmazottat a szolgálati viszony megszűnésekor megillető munkabér alapul-vételével kell kiszámítani. (1910—1920. M. E. sz. ren-delet 7. §. 1. bek. és 9. §. 3. bek.)“.

Kisebb iskolai képzettségű tanonc szerződtetése. Az 1936. évi VII. tc. előírja, hogy tanoncnak csak olyan egyén szerződtethető, aki legalább a népiskola hatodik osztályát sikerrel elvégezte. Olyan egyének azonban, akiről megállapítható, hogy a feltételnek saját hibáján kívül nem tud megfelelni, az iparhat-óság megengedheti tanoncként való szerződtetését. (1474—1937.)

Képesítéshez kötött iparokban gyermekeknek és fiatalok számára tanszerződés nélkül foglalkoztatása. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye alispánja 1936. kih. 1731. szám alatt hozott II. fokú ítéletével terhelt ellen tanonc alkalmazása miatt az 1922. évi XII. tc. 87. és 128. §-ai alapján folyamatba tett kihágási ügyben az I. fokú rendőri büntetőbíró által hozott büntető íté-letet helybenhagyta, a következő megokolással:

„A munkaadó kereskedő akarathatározásától függ az, hogy alkalmazottját tanonci minőségben, vagy esetleg mint kifizetőt alkalmazza.

Ha azonban alkalmazottját tanonci minőségben alkalmazza, úgy köteles ezen alkalmazottal tanszer-ződést kötni az 1922:XXII. tc. VII. részének rendelkezése szerint és köteles a tanoncnak a tanonciskolába történő járatásáról gondoskodni.

Mint-hogy az adott esetben a munkaadó alkalma-

Használt National-pénztárak

garanciával, a berlini National-gyár volt műszerészenél
Vétel, eladás, javítás, karbantartás.
KISS és SÁNDORI, VII., Nyár-u. 23. Tel.: 1-520-07.

zottjának tanonciskolába járásáról gondoskodott és azt igazolta, hogy alkalmazottját tanoncnak tekintette, feltétlenül fennállt azon kötelezettsége, hogy tanon-cával a hivatkozott törvényszakaszban megállapított határidő alatt a tanszerződést megkösse, s minthogy ennek elegendet tenni elmulasztotta, elkövette a kihá-gási cselekményt.“

A Kihágási Tanács 476—1937. kih. sz. alatt fel-mentő ítéletet hozott a következő megokolással:

„Az 1922:XII. tc. 78 §-a szerint „az e törvény alapján képesítéshez kötött iparokban gyermeket és fiatalokot mindaddig, amíg a segédlevelet meg nem szerezte, csak tanszerződés alapján szabad foglalkoz-tatni.“ Ebből értelemszerűleg következik, hogy nem képesített iparokban a gyermek és fiatalokot foglal-koztatásához tanszerződésre szükség nincs.

Mint-hogy terhelt gyarmatárkereskedő, ez a fog-lalkozás pedig képesítéshez kötve nincs, azzal a te-vékenységgel, hogy a fiatalokot tanszerződés nél-kül alkalmazta tanonci minőségben, büncselekményt nem követett el, ezért őt ennek hiányában felmenteni kellett.“

Uj tisztító üzen. A közelmúltban alakult meg a Nova fe-hérnemű és vegytisztító részvénytársaság, a Visegrádi ucca 31. szám alatt. A gyár szakmérnök vezetése alatt mintegy 100 alkalmazottat foglalkoztat és berendezése a legmodernebb. Munkájáról a legelőnyösebbeket hallottuk s miután tudomá-sunk szerint a kávéházi fehérneműek tisztításával is foglalkozik szakértésaink figyelmébe ajánljuk a fenti céget.

Értesítjük tisztelt Olvasóinkat, hogy Kiss és Sándori Ellenőrző pénztár szakeg, VII., Akácfa u. 37—39-ből, Nyár ucca 23. (Wes-selényi ucca sarok) alá költözött, ahol kibővített műhely és üzlethelyiséggel áll tagtársaink rendelkezésére. A cég első-rendű referenciákkal rendelkezik, úgy kasszákat vételenél, mint eladás terén megbízható. A szállított gépekért Kiss László, a berlini „National“ pénztár-gyár volt műszerésze vállal szerke-zeti garanciát.

Kávéházi és éttermi, ezüst, alpaca stb. evőeszközök, kannák, tálak és egyéb fátalószerkek készítése és javítása, ujja- és átalakítása. Saját üzem! legolcsóbb árak!

Visói Pál ezüstműves és alpaccakészítő mester
Budapest, VII., Dob-u. 61. T.: 1-458-48
EZÜSTÖZÉS! NIKKELEZÉS!

CORVINA

könyv- és papirkereskedés
VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 48
 Telefon: 1-375-86

Legolcsóbb és legjobb beszerzési forrás!

Modern kölcsönkönyvtár
 havi bérdíj 1 pengő

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József-rakpart 6.

Telefon: 1-838-39. — Üveg és porcellán.

Rongyaiból szőnyeget, takarót!

Ne dobja el régi hasznavehetetlen rongyait, harisnyáit, ruhadarabjait, rossz szőnyegeit és textil hulladékát. A fentiek bármelyikéből divatos futót, összekötőt, valamint takarót készítek. Közigazgatási tisztviselőknek készpénzáramból 5% engedmény. Vidékieknek 25 pengőn felüli vásárlásnál bérmentve szállítjuk. **EHRENFELD GÉZANÉ** háziszöttek szövőde, Budapest, VI., Izabella-ucca 67. (Orient mozi mellett).

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.
 Óvakodjunk az utánzásoktól!

Magyar Játékkártyagyár R.-T.
PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI
 Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.
 Telefon: 1-310-63, 1-453-71.
 Alapított 1824.

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készítek

KRONEMER DÁVID márványipari üzeme,
 Budapest, X., Kőbányai út 39. (Hungária körút sarok.) Telefon: 1-378-69.

Berkovits papíráruhágyár

sokszorosító áru, kávéházi, éttermi, cukrászati kellékek

Budapest, VII., Sip ucca 4. — Telefon: 1-425-31

NAGY IGNÁC

pincefelszerelési
 cikkek raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék stb. T: 1-415-15

Glasner Éde Rt.

udvari szállító

sütő és tápszergyár

Budapest, V., Lipót-krt. 6.

Telefon: 1-116-26.

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.

Telefonok: 1-140-44. és 1-184-64.

Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben.

Írógépet

irodájába, üzletébe, otthonába legolcsóbban **Édes és Deesy-**nél vehet. Alkatrészek, kellékek, karbantartás, javítás legolcsóbban. Akácfa-u. 13. Tel.: 1-442-24

Kávéházi tűzhelyek

nagy fűtőanyag megtakarítással. Fűtőedények, üsők, kávéfőzők, kannák állandó raktára. Ónozás

Jancsurák Gusztáv

aranykoszorus cég, Budapest, IX., Ferenc-u. 39. Tel.: 1-308-47.

Felelős kiadó: Gyenes Dénes.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,
 Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5

HIRDESSZEN ➡

**a Kávésok
 Lapjában**